

HAUAKIVI KARL KIHLEFELDTILE

2. novembril 1990, hingedepäeva õhtuhämaruses kogunes ligi 50 väikemaarjalast kohaliku Muinsuskaitse Seltsi kutsel Väike-Maarja uuele kalmistule, et avada hauakivi Karl Kihlefeldtile. Tseremoonia juhatas sisse Juta Maripuu Jakob Liivi luuletusega «Mälestusi», sest kõik, mida vana parnaslane ütles selles 1932. a. enda ja Väike-Maarja suhete kohta kirjutatud palas, sobib ka K. Kihlefeldti puhul. K. Kihlefeldti elust ja osast Väike-Maarja kultuurielus rääkis käesoleva kirjutise autor. Seda täiendasid kolm mälestuskildu kadunu kaasaegseilt Therese Nõmmanilt (instrumentaalmuusikaharrastusist, kiindumusest loodusesse ja kodumaasse), Helju Lepalt (käikudest Kihlefeldti raamatukauplusesse ja selle omaniku südameheadusest) ning Alfi Hinnossaarelt (kui suhtlemiskunsti meistrist ning töökast ja nõukast inimesest). Lõpuks tänas Väike-Maarja muuseumi juhataja Eilu Moisa kõiki kokkutulnud, hauakivi panemise mõtte algatajaid pr. Leppa ja hr. Hinnossaart ning Väike-Maarja kolhoosi juhatus vajaliku summa leidmise eest.

Karl-Johannes Jaani p. Kihlefeldt sündis 14. veebruaril 1886 Virumaal Vao külas Tidrekil kingsepa pojana. 1888. a. siirdus pere naaberkülla Mõisamaale Kurele. Kure peremehel Jürngsil oli kaks elamut. Pererahvas elas ise Väike-Maarja-poolses majas, Jaan Kihlefeldt lei-

dis eluaseme jõepoolsest majast otse Vao tee äärest, kus elas ka lihunik Tanneberg ja 1950.—1960. aastail asus Väike-Maarja külanõukogu. 1893. a. läks Karl Luumäel asuvasse Vao kooli ja 1896. a. edasi Väike-Maarja kihelkonnakooli, mille lõpetas 1900. aastal. Olnud seejärel 19 kuud kirjutajaõpilaseks Vao vallavalitsuses, sai Rakvere kreisiüle-

ma nooremabilise (II jaosonna politseiülema) Robert Brandti juurde Müürikule kirjutajaks. Kui tööandja pärast 1905. a. Rakverre siirdus, läks Karl temaga kaasa. Eesti ajal töötas ta Rakveres Viru-Järva prefektuuris sekretärina ja raamatupidajana.

1. oktoobril 1934 tuli tervise pärast pensionile minna. Nüüd hakkas ta Väike-Maarjas oma raamatukauplust (J. Liivi asutatud) juhtima. Väike-Maarja suur-tulekahjus juuli lõpus 1941 põles maja maha. Tulid taas palgatöö-aastad: kuni 1945 kindlustus-agent, 1945—1950 — Väike-Maarja Keskkooli asjaajaja, 1950 — Väike-Maarja haiglas sanitar, 1950—1951 — majavalitsuses raamatupidaja, 1951—1952 — Sanitaar-Epidemioloogiajaama statistik ja 1952—1966 — Kaarma Piiritustehases (kantsleiametnik, sekretär, lõpuks pääslavalvur). 6. jaanuaril 1966 sai pensionile. Algul suri abikaasa (lapsi ei olnud) ja siis ka õde Alide. Tuli minna Valkla vanadekodusse, kus suri 25. juulil 1975. Maeti Väike-Maarjasse.

K. Kihlefeldt on innukalt kaasa löönud Väike-Maarja kultuurielus. Põhialaks oli laulmine, pillimäng oli rohkem vabaajaharrastus. Varasem teade laulmisest Väike-Maarja segakooris

pärineb 1912. a. (nimekiri Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi liikmeist, kes laulsid uue seltsimaja avapidustusel). 1920. aastaist laulis K. Kihlefeldt Rakvere Rahvamaja ja Hariduse Seltsi Segakooris. 1932 oli ta Väike-Maarja III laulupäeva toimkonna liige. Laulis 1935—1970 Väike-Maarja segakooris tenorit. Astus 1936 Väike-Maarja Muusikaseltsi liikmeks. 1937—1940 oli seltsi laekur. Kuulus 1942 seltsi taasavamise initsiatiivgruppi ja sai taas laekuriks. Rahalist külge juhtis ka Väike-Maarja IV laulupäeva toimkonnas (1939).

1920. aastate lõpust on K. Kihlefeldt mänginud paljudes Väike-Maarjas lavastatud näidendites. On teada, et oli üks nendest, kes mängisid 1912. a. põllumeeste seltsimaja avapidustusel J. Liivi uues näidendis «Vare». 1931. a. avaldas pseudonüümi «—on» (? A. Nopasson) «Vabas Maas» ülevaate Väike-Maarja draamaharrastustest, milles K. Kihlefeldti on nimetatud isegi «üheks Väike-Maarja kandvaks näitlejaks».

Arvestatav osa on K. Kihlefeldtil veel Väike-Maarja raamatukaubanduses ja kirjanduse levitamisel kohapeal, sest temast sai J. Liivi raamatukaupluse tegevuse jätkaja. Kui ta alles Rakveres ametis oli, juhtis kauplust

tema õde Alide, kellel aeg-ajalt oli palgalisi abilisi.

Siis on K. Kihlefeldt olnud Jakob Liivi mälestuse jäädvustamise Väike-Maarja komitee liige. Selle komitee teeneks on mälestustahvli «Selles majas elas ja töötas Jakob Liiv 1903—1913» avamine 28. veebruaril 1938 Jakob Liivi majal Väike-Maarjas Pikk 7 (põles 1941) ning mälestussamba püstitamine (autor skulptor R. Haavamägi) kihelkonnakooli kõrvale parki avati 25. IX 1938). Mainitud komiteesse kuulusid veel Lääne-Virumaa haridusnõunik Märt Meos. Väike-Maarja Ühisgümnaasiumi direktor Kurt Hugo Lipp. Väike-Maarja 6-kl. Algkooli juhataja Juhan Heinpalu ja Avispea 6-kl. Algkooli juhataja August Lepik.

Lõpuks olgu mainitud K. Kihlefeldti tegevus ka mitmetes muudes hariduse ja kultuuriga seotud lühiajalistes toimkondades ja komisjonides.

Võduveres 4. novembril 1990

Eduard LEPIK

